

Departementschefens
sekretariat

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Tlf. 3392 5000
Fax 3392 5547
E-mail uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR nr. 20-45-30-44

Aftale mellem regeringen (Venstre og Konservative) og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre om en praktikpladspakke

7. maj 2009

Indledning

Regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre har i lyset af finanskrisens negative påvirkning af praktikpladsområdet indgået aftale om en praktikpladspakke, som sigter mod at fremme indgåelsen af nye aftaler.

I perioden fra september 2008 til februar 2009 er der indgået 13.240 uddannelsesaftaler. Det er 3.652 færre aftaler sammenlignet med samme periode for et år siden, svarende til et fald på 22 pct. Samtidig er antallet af praktikpladssøgende elever steget med 1.133 fra februar 2008 til februar i år svarende til en stigning på 31 pct. Der var 4.845 praktikpladssøgende elever ved udgangen af februar i år.

Inden indgåelsen af aftalen mellem forligsparterne har undervisningsministeren ført drøftelser med DA, LO og KL. Det er aftalt at fortsætte disse drøftelser. Forligsparterne vil desuden løbende følge op på praktikpladssituationen.

Forligsparterne er enige om følgende:

AER-ordningen

Der findes flere ordninger under AER rettet mod at øge arbejdsgivernes incitament til at indgå uddannelsesaftaler. Lønrefusionsordningen refunderer udgifter til løn i elevens skoleperioder. Ordningen er konjunkturneutral, og har fungeret hensigtsmæssigt siden indførelsen i 1977.

Derudover findes præmieringsordningen, der belønner virksomhederne for at indgå flere praktikaftaler end gennemsnittet i de foregående 3 år. Virksomhedspræmien er indført i 2005 og er med sin præmiering af *væksten* i praktikaftaler udpræget en ordning, som har effekt i en højkonjunktur med stabil eller stigende beskæftigelse. I perioder med lavkonjunktur med faldende beskæftigelse, som i den indeværende periode, mister ord-

ningen imidlertid sin effekt, og ressourcerne udnyttes dermed ikke optimalt mhp. at understøtte nye aftaleindgåelser.

Parterne er på den baggrund enige om følgende:

- Den nuværende præmieringsordning for oprettelse af ekstra praktikpladser afskaffes.
- I stedet indføres en ny præmieringsordning, der består af et samlet tilskud på i alt op til 16.000 kr. for alle nye uddannelsesaftaler bestående af en præmie i prøvetiden og en bonus, når prøvetiden afsluttes med fastansættelse. Konkret udgøres præmieringsordningen af:
 - En månedlig præmie på 2.000 kr. i prøvetiden, dvs. op til tre gange 2.000 kr. såfremt eleven fastholdes i alle prøvetidens tre måneder.
 - En bonus efter prøvetidens udløb på 10.000 kr.
- Ordningen omfatter ikke voksenlærlinge, der får løntilskud efter voksenlærlingeordningen.
- Efter Undervisningsministeriets beregninger kan udgifterne til den nye præmieringsordning for eud sammen med udgifterne til løntilskud for egu jf. nedenfor, skønnes at være ca. 400 mio. kr. årligt.
- AER-bidraget må ikke med baggrund i præmieringsordningen sættes op.
- Den ny præmieringsordning er tidsbegrænset til og med 2010. Der foretages en evaluering af ordningen i efteråret 2010 mhp. evt. videreførelse, aftrapning, afvikling eller ændring af ordningen efter 2010.
- Der arbejdes på at udvikle en metode, som i højere grad end i dag sikrer, at tilskud vedrørende praktikpladsaftaler er synlige i fht. de enkelte lokale driftssteder, hvor eleverne inden for en koncern er tilknyttet.
- Der er enighed om, at den nye tilskudsordning skal træde i kraft hurtigst muligt.

Undervisningsministeren fremsætter lovforslag til ændring af AER-loven snarest mhp. vedtagelse inden sommerferien.

Det praktikpladsopsøgende arbejde

Den nuværende beskæftigelsessituation tilsiger, at der er behov for en forstærket praktikpladsopsøgende indsats fra erhvervsskolernes og de faglige udvalgs side.

Den nuværende tilskudsordning til erhvervsskolernes praktikpladsopsøgende arbejde fungerer ligesom AER's virksomhedspræmie mest effektivt i en højkonjunktur. Laveste tilskud gives i dag til de første 90 pct. af skolens aftaler målt i forhold til de sidste tre års gennemsnit. Det højeste tilskud gives, når skolen opnår flere aftaler (mere end 100 pct.) end måltallet.

Dermed udløses færre midler, når antallet af praktikpladser falder, selv om skolerne gør en ekstra indsats. Dette er et problem, da der netop i perioder med lavkonjunktur kræves ekstra ressourcer for at opretholde niveauet for aftaleindgåelser.

Parterne er på den baggrund enige om følgende:

- Der iværksættes en kampagne for oprettelse af nye praktikpladser. I kampagnen sættes særligt fokus på skolernes og de faglige udvalgs praktikpladsopsøgende indsats i form af direkte virksomhedskontakt.
- Til brug herfor udvikles praktikplads-start-pakker til virksomheder inden for de enkelte uddannelses- og brancheområder. Målsætningen er, at pakkerne skal indeholde al relevant information, så virksomhederne kun behøver at søge information ét sted, herunder om de forskellige muligheder for at indgå uddannelsesaftaler. Pakken skal både kunne bruges af skolernes praktikpladsmedarbejdere og de faglige udvalg.
- Praktikplads-start-pakkerne understøttes af en telefonlinje (hotline), hvor virksomheder kan henvende sig med spørgsmål om uddannelsesaftaler, herunder hvilke skoler eller faglige udvalg virksomheden kan søge yderligere hjælp hos.
- Grundlaget for skolernes og de faglige udvalgs praktikpladsopsøgende arbejde styrkes gennem videreudvikling og udvidelse af anvendelsen af Praktik+, bl.a. ved særlige standard-udtræk om uddannelsesaftaler, der netop er udløbet, og som kan målrette det opsøgende arbejde yderligere.
- Kampagnen ”Flere fagfolk, tak” videreføres med øget fokus på den virksomhedsrettede del af kampagnen.
- Der afsættes inden for Undervisningsministeriets ramme i alt ca. 10 mio. kr. i 2009 og 2010 til afholdelse af udgifter til ovennævnte initiativer.
- I tillæg til ovennævnte kampagneelementer omlægges den nuværende tilskudsordning til institutionernes praktikpladsopsøgende arbejde inden for den eksisterende ramme på 150 mio. kr. i 2009 med henblik på, at ordningen tilpasses den nuværende praktikpladssituation. Dermed sikres i højere grad, at der ikke står uforbrugte midler tilbage, når året er omme. Konkret består omlægningen af følgende elementer:
 - Grundtaksten til nyindgåede uddannelsesaftaler hæves fra 3.200 kr. til 4.000 kr. pr. aftale.
 - Ordningen forenkles, så der kun er et frem for to måltal for, hvornår der udløses en højere takst.
 - Måltallet fastlægges fremover som en procent af sidst kendte års antal indgåede aftaler og kan på fremtidige finanslove enten fastholdes eller justeres alt afhængigt af udviklingen. Måltallet sættes ved 75 pct., og aftaler udover dette måltal udløser en takst på 8.000 kr.
- Det bemærkes, at tilskuddet til institutionernes praktikpladsopsøgende arbejde ligesom i dag ikke gives til aftaler inden for sosu-

området, idet der er helt særlige vilkår for aftaler om dimensionering af praktikpladser på sosu-området.

Undervisningsministeriet udarbejder aktstykke snarest muligt mhp. at den ændrede tilskudsordning får virkning, således at alle aftaler indgået i præmieringsåret indgår i beregningen af institutionernes samlede tilskud for 2009.

Parterne finder, at de faglige udvalgs og erhvervsskolernes praktikpladsopsøgende arbejde skal styrkes bl.a. med henblik på at få genbesat udløbne praktikpladsaftaler og at få placeret elever i praktik på virksomheder, der ikke tidligere har haft praktikpladser.

Undervisningsministeriet vil evaluere denne indsats inden udgangen af 2009.

Erhvervsgrunduddannelserne (egu)

Globaliseringsaftalen indebærer en modernisering af erhvervsgrunduddannelsen (egu). Egu henvender sig til unge under 30 år, der ikke umiddelbart kan gennemføre en anden kompetencegivende uddannelse. Kommunerne er forpligtet til at oprette egu for målgruppen.

Aktiviteten på egu er ganske lav, hvilket er problematisk i forhold til 95 pct. målsætningen. I globaliseringsforligskredsen er det derfor aftalt, at der i foråret 2009 gennemføres en analyse af, hvordan kommunernes incitamenter til at oprette egu kan forbedres.

De nedenstående initiativer er udarbejdet på grundlag af det på denne baggrund iværksatte analysearbejde, der hermed betragtes som afsluttet.

Kommunernes udgifter til egu (bortset fra udgifter til vejledning, administration, elevløn mv.) er omfattet af den kommunale budgetgaranti, hvilket indebærer, at kommunerne under et får dækket afholdte udgifter til uddannelsen. De kommuner, der ikke opretter elevpladser eller opretter relativt få pladser, får herved andel i den samlede kompensation til kommunerne, der overstiger deres faktiske udgifter, mens de kommuner, der opretter relativt mange elevpladser, samlet set ikke får fuld kompensation for deres udgifter. Ordningen betyder, at den enkelte kommune har et begrænset økonomisk incitament til at sætte unge i gang med et egu-forløb.

Parterne er på den baggrund enige om følgende:

- Der gennemføres en omlægning af finansieringsmodellen for egu til en refusionsordning, hvorefter kommunerne i stedet for at blive fuldt kompenseret over bloktilskuddet (budgetgarantien) modtager en delvis statslig refusion op til et bestemt beløb pr. elev. Kommunerne får dermed styrket de økonomiske incitamenter til at igangsætte egu-forløb frem for at lade de unge modtage kontanthjælp. Modellen er velkendt og blev anvendt til forberedende voksenundervisning (fvu), da denne foregik i amterne.

- Der oprettes en aktivitetsafhængig refusionsbevilling på Undervisningsministeriets finanslovsafsnit. Bevillingen ydes mere konkret til følgende elementer:
 - 65 pct. refusion af udgifterne til skoleydelsen, svarende til refusionsandelen for kontanthjælpsydelsen under aktivering.
 - Refusion på 50 pct. af de faktisk afholdte driftsudgifter op til et loft pr. elev til udgifter vedr. undervisning på kommunale institutioner og særtilskud, der ofte gives i forbindelse med elevers undervisning på statsligt finansierede uddannelser. Refusionsandelen svarer dermed til refusionsandelen for driftsudgifter til kontanthjælpsmodtagere under aktivering. Loftet for refusion sættes til 50 pct. af de nuværende gennemsnitlige driftsudgifter for kommunerne pr. egu-forløb.
 - Kommunernes udgifter til vejledning, administration og tilrettelæggelse af egu er ikke i dag omfattet af budgetgarantien og omfattes derfor ikke af refusionsordningen.
 - For at undgå u hensigtsmæssig brug af værkstedsskoleundervisning som praktikmulighed, indgår kommunernes udgifter hertil – skoleydelse og undervisningsudgifter – ikke i refusionsordningen. Dvs. at kommunernes udgifter hertil forbliver i det budgetgaranterede område.
- Omlægningen vil som udgangspunkt, dvs. ved uændret aktivitet, være udgiftsneutral. Det konkrete beløb skal forhandles (DUT) med kommunerne.

Ordningen udmøntes via bloktilskudsaktstykket, når dette fremsættes i forlængelse af kommuneforhandlingerne.

Parterne er herudover enige om følgende:

- For at den nye præmieringsmodel for eud ikke skal skabe u hensigtsmæssig konkurrence i fht. praktikpladsindgåelsen på egu-området, indføres en ordning, der belønner arbejdsgivere i egu-elevernes prøvetid. Da der i egu kan være tale om flere praktiksteder med varierende prøvetid, kan ordningen ikke udformes på samme måde som den ovenfor nævnte præmieringsordning vedrørende eud. Der indføres i stedet en løntilskudsordning, der består af følgende elementer:
 - Et løntilskud på 30 kr. i timen i prøveperioden
 - Ingen bonus ved endt prøvetid.
 - Det samlede tilskudsniveau svarer i gennemsnit til det gennemsnitlige tilskudsniveau pr. elev i den nye eud-præmieringsordning.
 - Løntilskuddet udgør skønnet i alt ca. 12 mio. kr. i 2009 og ca. 23 mio. kr. i 2010 forudsat en stigning i tilgangen fra de nuværende ca. 800 elevaftaler årligt til ca. 1.200 aftaler.
 - Ordningen finansieres ligesom den nye præmieringsordning for eud af AER-ordningen, jf. ovenfor.

- Den ny tilskudsmodel er tidsbegrænset til og med 2010. Der foretages en evaluering af ordningen i efteråret 2010 mhp. evt. videreførelse, aftrapning, afvikling eller ændring af ordningen efter 2010.

Praktikpladser i det offentlige

Regeringen og KL vil i forbindelse med kommuneforhandlingerne i foråret 2009 drøfte, om det er muligt ekstraordinært at øge antallet af kommunale praktikpladser blandt andet gennem en forøgelse af praktikpladser på social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse.

Tilsvarende foretager staten en evaluering af de hidtidige indsatser for flere praktikpladser i staten mhp. en evt. fremadrettet justering.

Øvrigt

Forligsparterne er enige om, at arbejde videre med at afdække mulighederne for en styrkelse af uddannelsesgarantien, herunder evt. en midlertidig styrkelse af skolepraktikken. Dette sker bl.a. med inddragelse af Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU).